

Sygn. akt II Ca 42/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski
Sędziowie:	SSO Violetta Osińska (spr.) SSR del. Katarzyna Longa
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrzęszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2013 roku w S.

sprawy z powództwa **J. N.**

przeciwko **J. C.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt I C 1045/10

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie I. zasądza od pozwanego J. C. na rzecz powódki J. N. kwotę 11.215 zł (jedenastu tysięcy dwustu piętnastu złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

b) w punkcie II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 394,73 zł (trzystu dziewięćdziesięciu czterech złotych i siedemdziesięciu trzech groszy) tytułem kosztów procesu;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 350 zł (trzystu pięćdziesięciu złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 42/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt I C 1045/10, Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zasądził od pozwanego J. C. na rzecz powódki J. N. kwotę 14.953 zł z odsetkami od dnia 3 marca 2010 roku do dnia zapłaty (punkt I), w pozostałej zaś części powództwo oddalił (punkt II). Ponadto przyznał powódce J. N. od pozwanego J. C. kwotę 656,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt III).

Powyższe orzeczenie Sąd oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

W. C. pozostawał w związku małżeńskim, w trakcie którego narodziła się dwójka dzieci – A. C. oraz J. N.. Po rozwiązaniu tego małżeństwa W. C. zawarł związek małżeński z L. C. (1). Ze związku tego pochodzi syn J. C.. W. C. oraz L. C. (1) byli właścicielami nieruchomości, stanowiącej wyodrębniony lokal mieszkalny nr (...) o powierzchni 52,97 m², składający się z trzech pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju, położony w S. przy ul. (...), z którą związany jest udział (...) w częściach wspólnych budynku i prawie wieczystego użytkowania działki gruntu, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). W dniu 15 czerwca 2005 r. W. C. sporządził własnoręczny testament, w którym do całości spadku po nim powołał żonę L. C. (1). W przywołanym testamencie W. C. nie zawarł oświadczenia w przedmiocie wydziedziczenia swoich dzieci J. N. i A. C.. W. C. zmarł w dniu 13 listopada 2005 r. W chwili jego śmierci w lokalu przy ul. (...) w S. zamieszkiwała jego żona L. C. (1). W dacie śmierci spadkodawcy W. C. stan techniczny lokalu był niski, podłogi pokryte były parkietem, który ułożono w roku 1974, na ścianach w przedpokoju, łazience oraz wc na początku lat 90-tych wykonano glazurę i terakotę, kuchnia wyposażona była w meble kuchenne wyprodukowane w latach 70-tych, zaś pokoje w meblówce starego typu. W dniu 7 sierpnia 2006 r. zmarła L. C. (1). Postanowieniem z dnia 6 lutego 2008 r., wydanym w sprawie o sygn. akt III Ns 1398/07, Sąd Rejonowy w Szczecinie w S. stwierdził, że spadek po zmarłym w dniu 13 listopada 2005 r. W. C. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 15 czerwca 2005 r. nabyła w całości wprost żona L. C. (1). W tym samym orzeczeniu Sąd stwierdził, że spadek po zmarłej w dniu 7 sierpnia 2006 r. w S. L. C. (1) nabył w całości wprost syn J. C.. Wartość wg stanu na dzień 13 listopada 2005 r. r. i cen z czerwca 2012 r. wynosiła 179.440 zł. Powódka J. N., reprezentowana przez pełnomocnika, wezwała pozwanego do zapłaty w terminie 14 dni od otrzymania wezwania na jej rzecz kwoty po 20.000 zł tytułem zachowku po zmarłym W. C.. Wezwanie doręczono pozwanemu w dniu 16 lutego 2010 r. W odpowiedzi pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika odmówił zapłaty żądanej kwoty.

W ocenie Sądu Rejonowego wytoczone powództwo jest w przeważającej części uzasadnione. Powództwo oparte zostało na przepisach Kodeksu cywilnego, dotyczących zachowku, z tym że dochodzonego od spadkobiercy osoby obowiązanej do jego zapłaty. Sąd mając na uwadze przepisy regulujące instytucję zachowku i wydziedziczenia wskazał, iż w niniejszym postępowaniu niespornym pozostawało, że pozwany nabył z ustawy spadek po zmarłej matce L. C. (1) w całości. Nie budziło w sprawie wątpliwości i to, że L. C. (1) nabyła przed śmiercią w drodze testamentu notarialnego spadek po zmarłym ojcu powódki J. N., w skład którego wchodził udział w wysokości 1/2 w prawie własności wyodrębnionego lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 52,97 m⁽²⁾, składającego się z trzech pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju, położonego w S. przy ul. (...), z którą związany jest udział (...) w częściach wspólnych budynku i prawie wieczystego użytkowania działki gruntu, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). Sporną w sprawie pozostawała natomiast wartość wskazanego składnika majątku spadkowego, jak również okoliczność, czy powódka J. N. dysponuje uprawnieniem do zachowku po zmarłym spadkodawcy, czy też została skutecznie wydziedziczona. Strona pozwana podniosła bowiem w sprawie, że w trakcie życia spadkodawcy W. C. powódka nie interesowała się jego losem i nie utrzymywała z nim kontaktu, nie wspierała w chorobie, co zdaniem pozwanego wyczerpywało oznaczoną w art. 1008 zd. 3 k.c. przesłankę uzasadniającą dokonanie wydziedziczenia. Powódka przeczyła natomiast, aby okoliczność istnienia przyczyn wydziedziczenia oznaczonych w art. 1008 k.c. stanowiła dostateczną przesłankę dokonania wydziedziczenia, podnosząc że nieodzownym warunkiem skutecznego wydziedziczenia jest złożenie przez spadkodawcę oświadczenia w tym względzie w testamencie, które winno przy tym zawierać wyraźne oznaczenie przyczyny wydziedziczenia ((...) k.c.). Zdaniem Sądu pierwszej instancji wydziedziczenie powoduje, iż wydziedziczony nie tylko traci uprawnienie do żądania określonej sumy pieniężnej z tytułu zachowku, lecz także przymiot spadkobiercy, natomiast w jego miejsce do dziedziczenia zostają powołani jego zstępni oraz że dla skuteczności wydziedziczenia niezbędne jest wyraźne określenie jego przyczyny w treści testamentu. Odnosząc poczynione uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że spadkodawca nie zawarł

w treści testamentu z dnia 15 czerwca 2005 r. oświadczenia w przedmiocie wydziedziczenia jakiegokolwiek osoby, należącej do kręgu spadkobierców ustawowych po nim (czego pozwany nie zakwestionował). W ocenie Sądu brak takiego oświadczenia stanowił dostateczną podstawę dla zakwestionowania słuszności twierdzenia pozwanego, co do skuteczności wydziedziczenia powódki. Sąd zauważył też, że pozwany nie podjął przy tym jakiegokolwiek inicjatywy w celu wykazania, aby w istocie wskazywane przez niego w odpowiedzi na pozew przyczyny wydziedziczenia powódki istniały. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał, że powódka – jako córka spadkodawcy W. – nabyła wobec L. C. (1), która nabyła spadek po zmarłym mężu na podstawie testamentu w całości, roszczenie o zapłatę zachowku po zmarłym ojcu. Z uwagi wszakże na to, że zobowiązana do zapłaty zachowku zmarła, roszczenie o jego zapłatę weszło do jej długów spadkowych, za które odpowiedzialność ponosi pozwany, który nabył spadek po L. C. (2) w całości na podstawie ustawy. Sąd zaznaczył też, iż niespornym w sprawie pozostawało, że W. C. posiadał żonę i dwoje dzieci, którzy należeli do kręgu spadkobierców ustawowych. W przypadku dziedziczenia ustawowego spadek przypadłby w równych częściach dzieciom spadkodawcy (J. N. i A. C.) oraz jego żonie (L. C. (1)), a więc J. N. otrzymałaby udział w majątku spadkowym, wynoszący 1/3 jego wartości. Jako że spadek w całości na mocy testamentu notarialnego nabyła jedynie żona pozwanego w całości, dzieci W. C. z pierwszego małżeństwa zostały w testamencie pominięte, powódce przysługuje roszczenie o zapłatę zachowku, stanowiącego połowę udziału, który by jej przypadł przy dziedziczeniu ustawowym. Powódka nabyła zatem roszczenie o zapłatę zachowku w wysokości odpowiadającej wartości 1/6 wartości masy spadkowej. Sąd wskazał, iż sporną pomiędzy stronami w sprawie pozostawała wartość masy spadkowej, tj. wartość udziału w wysokości 1/2 w prawie własności wyodrębnionego lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 52,97 m⁽²⁾, składającego się z trzech pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju, położonego w S. przy ul. (...), z którą związany jest udział (...) w częściach wspólnych budynku i prawie wieczystego użytkowania działki gruntu, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). Strona powodowa twierdziła, że wynosi ona nie mniej niż 240.000 zł, natomiast pozwany negował wymienione twierdzenie, wskazując, że miała ona niższą wartość. Sąd zaznaczył, iż okoliczności faktyczne sprawy nie stanowiły pomiędzy stronami sporu, za wyjątkiem wartości masy spadkowej po zmarłym W. C.. Znalazły one przy tym odzwierciedlenie w ujawnionych w sprawie dowodach z dokumentów, których autentyczności i mocy dowodowej nie negowała żadna ze stron, a które przy tym nie wzbudziły wątpliwości Sądu. Czyniąc z kolei ustalenia w zakresie spornych pomiędzy stronami okoliczności faktycznych, Sąd Rejonowy posiłkował się dowodem z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości K. B.. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że w sprawie niesporną była okoliczność stanu nieruchomości z daty otwarcia spadku po zmarłym W. C.. W sporządzonej w sprawie pisemnej opinii biegły określił wartość podlegającej ocenie nieruchomości według stanu z daty otwarcia spadku (13 listopada 2005 r.) i według cen z daty wyrokowania na kwotę 179.440 zł. Biegły dokonał oszacowania wartości ocenianej nieruchomości przy podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej. Zdaniem Sądu opinia biegłego sądowego w sposób wyczerpujący odnosiła się do kwestii objętej przedmiotem opinii, a także zawierała logicznie sformułowane wnioski i brak podstaw do zakwestionowania opinii biegłego w niniejszej sprawie, żadna ze stron nie wносиła jakichkolwiek uwag do prawidłowości wyliczeń biegłego. W oparciu o ustalenia biegłego stwierdził, że wartość objętej sporem nieruchomości według stanu z daty otwarcia spadku po zmarłym W. C. oraz według cen z daty wyrokowania wynosi 179.440 zł, przy czym wartość masy spadkowej po tym zmarłym stanowi połowę wartości wymienionej nieruchomości, tj. 89.720 zł. Sąd Rejonowy uznał, że powódce przysługuje skuteczne wobec pozwanego roszczenie o zapłatę zachowku o wartości odpowiadającej 1/6 wartości masy spadkowej, Sąd Rejonowy ustalił wartość należnego jej świadczenia na kwotę 14.953 zł (89.720 zł : 6). Jako podstawę orzeczenia o odsetkach ustawowych Sąd wskazał art. 481 § 1 i 2 k.c. przy uwzględnieniu, że pozwany pozostaje w opóźnieniu w zapłacie zasądzonej w pkt I wyroku należności, poczynszy od dnia 3 marca 2010 r., tj. następującego po upływie 14 dniowego terminu wyznaczonego do zapłaty zachowku wskazanego w wezwaniu do zapłaty, doręczonym pozwanemu w dniu 16 lutego 2010 r. Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, że przeszkodą dla udzielenia powódce żądanej w sprawie ochrony były jej zaniedbania w zakresie utrzymania kontaktu z ojcem za jego życia. Sąd zauważył, że pozwany nie skonstruował w sprawie wprost zarzutu naruszenia przez powódkę zasad współżycia społecznego poprzez dochodzenie w sprawie zachowku po zmarłym ojcu pomimo wymienionych zaniedbań. Powyższe nie stanowiło jednakże dostatecznej podstawy dla pominięcia oceny zasadności żądania pozwu właśnie w kontekście jego zgodności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Sąd uznał, że powódka dochodząc zapłaty zachowku w istocie korzysta z przysługującego jej z mocy prawa uprawnienia do uzyskania zabezpieczenia majątkowego ze strony najbliższego krewnego (ojca). Podkreślił

przy tym, że zachówek ze swej istoty stanowi instrument, zapobiegający pokrzywdzeniu najbliższych krewnych przez zmarłego, kosztem niektórych członków rodziny zmarłego. Sąd oceniając zasadność zgłoszonego zarzutu uwzględnił okoliczność, że powódka nie uzyskała za życia zmarłego przysporzenia z jego majątku. Środki pozyskane w ramach zachowku po zmarłym stanowią dla niej – jako osoby należącej do najbliższego kręgu rodzinnego zmarłego (córki zmarłego) - częściowe majątkowe zabezpieczenie, co czynić będzie zadość moralnemu obowiązкови wspierania najbliższych członków rodziny i zapobiegnie pokrzywdzeniu powódki kosztem pozwanych. Dokonując oceny tego, czy powódka dochodząc zapłaty zachowku po zmarłym ojcu godzi w zasady współżycia społecznego Sąd Rejonowy miał na względzie, iż w sprawie nie dowiedziono, aby powódka w istocie dopuściła się za życia ojca wskazywanych przez pozwanego zaniedbań w zakresie utrzymywania kontaktu z ojcem, poprzestając jedynie na przytoczeniu gołosłownych twierdzeń w tym zakresie. W konsekwencji Sąd nie uznał, aby powódka dochodząc od pozwanego zapłaty zachowku po zmarłym ojcu godziła w zasady współżycia społecznego.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał art. 100 k.p.c. oraz okoliczność, iż strona powodowa wygrała spór odnośnie 74,76% zgłoszonego w sprawie żądania. Na poniesione przez powódkę koszty składały się: opłata od pozwu w kwocie 1.000 zł, wynagrodzenie adwokata w kwocie 2.400 zł, ustalone na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), opłata skarbową od udzielonego adwokatowi pełnomocnictwa. Na poniesione przez pozwanego koszty składały się wynagrodzenie adwokata w kwocie 2.400 zł, ustalone również na wyżej wskazanej podstawie, opłata skarbową od udzielonego adwokatowi pełnomocnictwa oraz kwota 1.370,80 zł uiszczona tytułem zaliczki na poczet wydatków związanych z wynagrodzeniem biegłego sądowego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Strona skarżąca orzeczeniu temu zarzuciła naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że pomimo bezspornej między stronami okoliczności iż powódka dopuściła się wobec spadkodawcy - W. C. czynów, które uzasadniały jej wydziedziczenie - do którego nie doszło wyłącznie z uwagi na ciężką chorobę spadkodawcy, roszczenie powódki o wypłatę zachowku stanowi uprawnione wykorzystanie jej uprawnień, które winno korzystać z ochrony prawnej, podczas gdy właściwa interpretacja i zastosowanie omawianego przepisu skutkować powinno przyjęciem, że powódka nie może czynić użytku ze swojego prawa, gdyż jest on sprzeczny z zasadami współżycia społecznego i jako takie nie powinno korzystać z ochrony.

Podnosząc powyższy zarzut pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego skutkowałą rozstrzygnięciem o charakterze reformatoryjnym, jednakże nie z przyczyn w niej podniesionych.

Ustosunkowując się do apelacji Sąd Okręgowy wskazuje, iż stosownie do treści art. 991 § 2 k.c. jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia. Ponadto z art. 1008 k.c. wynika, że spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku (wydziedziczenie). W myśl art. 1009 k.c. przyczyna wydziedziczenia uprawnionego do zachowku powinna wynikać z treści testamentu. Jednocześnie wymaga też zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 25 stycznia 2001 r. (sygn. akt IV CKN 250/00,

LEX nr 490432) zgodnie z którym zachówek stanowi minimum zagwarantowanego udziału w spadku spadkobiercy ustawowemu i pozbawić tego udziału na podstawie art. 5 k.c. można tylko w sytuacjach rzeczywiście wyjątkowych.

Mając powyższe na względzie, w ocenie Sądu Okręgowego w realiach rozpatrywanej sprawy nie została wykazana przez stronę pozwaną prawdziwość jedynie jej twierdzenia, iż wystąpiła podstawa która pozbawiłaby powódkę J. N., będącą spadkobiercą ustawowym W. C., zachowku po zmarłym w dniu 13 listopada 2005 r. W. C.. Na mocy testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 15 czerwca 2005 r. spadek po W. C. nabyła w całości L. C. (1) (poprzednik prawny pozwanego). Co istotne, w tym testamencie J. N. nie została wydziedziczona. Ponadto wbrew stanowisku skarżącego nie sposób uznać, aby na podstawie art. 5 k.c. wystąpiła taka wyjątkowa sytuacja, która mogłaby pozbawić J. N. zachowku. Apelujący w tym zakresie na potwierdzenie swoich twierdzeń co do woli po stronie spadkodawcy wydziedziczenia J. N., jak też co do określonego przez niego sposobu zachowania się J. N. wobec spadkodawcy nawet nie przedstawił żadnego materiału dowodowego, pomimo iż z tych twierdzeń wywodził korzystne dla siebie skutki prawne. Dlatego też podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 5 k.c. jest chybiony.

Jednakże przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy dostrzegł, iż w zakresie zaskarżenia ustalenia Sądu Rejonowego w części dotyczącej kręgu osób powołanych do spadku z ustawy spadkobierców nie są prawidłowe, co w dalszej kolejności przełożyło się także na nieprawidłowe ustalenia dotyczące części spadku, który by przypadła J. N. przy dziedziczeniu ustawowym, a w konsekwencji wartości jej udziału spadkowego. Należy bowiem wskazać, iż zgodnie z treścią art. 991 § 1 k.c. zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek). Stosownie zaś do treści art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Przenosząc powyższe unormowanie na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, iż do spadku po W. C. z ustawy powołana jest jego żona L. C. (1) oraz jego dzieci, a mianowicie A. C., J. N. i J. C.. Tymczasem Sąd Rejonowy wskazał jedynie trzy osoby powołane z ustawy do spadku po W. C.. Tym samym Sąd pierwszej instancji bezpodstawnie nie uwzględnił jednej osoby tj. J. C. syna W. C. jako osoby z ustawy powołanej do spadku po nim. Mając tak ustalony krąg spadkobierców ustawowych należy stwierdzić, iż przy dziedziczeniu ustawowym każdemu z nich przypadłby udział spadkowy wynoszący 1/4 wartości masy spadkowej. W związku z tym, należny J. N. zachówek wynosi połowę wartości przypadającego jej przy dziedziczeniu ustawowym udziału spadkowego, a więc 1/8 wartości masy spadkowej (połowa z 1/4 wartości masy spadkowej). Ustalenia Sądu Rejonowego, co do wartości stanu czynnego spadku po W. C. nie budzą zastrzeżeń. W skład masy spadkowej wchodzi jedynie udział do 1/2 w prawie własności wyodrębnionego lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...), z którą związany jest udział 24/1.000 w częściach wspólnych budynku i prawie wieczystego użytkowania działki gruntu. Z kolei, ze sporządzonej w niniejszej sprawie opinii biegłego sądowego z zakresu (...) wynika, że przedmiotowe prawo własności zostało wycenione na kwotę 179.440 zł, a więc udział wchodzący do masy spadkowej w tym prawie wynosi 89.720 zł (1/2 z 179.440 zł). W tym stanie rzeczy należny J. N. zachówek wyniesie 11.215 zł (1/8 z 89.720 zł). Z tych przyczyn, zaistniała podstawa do weryfikacji zaskarżonego wyroku w omawianym zakresie.

Kolejno Sąd Odwoławczy w granicach zaskarżenia dostrzegł również, iż Sąd Rejonowy nieprawidłowo ustalił datę początkową naliczania odsetek ustawowych. J. N. domagając się obok roszczenia głównego z tytułu zachowku także zasądzenia odsetek ustawowych od tej należności nie wykazała, aby skierowała do pozwanego J. C. przedsądowe wezwanie do zapłaty. W piśmie z dnia 11 lutego 2010 r. skierowanym do pozwanego, na które powołała się powódka jako wezwanie przedprocesowe, nie zostało wyartykułowane żądanie z tytułu zachowku w postaci zapłaty określonej kwoty pieniężnej, które to świadczenie mogłoby zostać spełnione niezwłocznie po wezwaniu, a jedynie zwróciła się do pozwanego o przedłożenie stosownej propozycji finansowej w ramach zwrócenia się z „propozycją ugodowego rozwiązania kwestii zachowku” (k. 16). Zatem przedmiotowe pismo nie mogło stanowić w rozumieniu art. 455 k.c. wezwania do wykonania konkretnego świadczenia pieniężnego z tytułu zachowku. Natomiast odpis pozwu w niniejszej

sprawie został pozwanemu doręczony w dniu 26 lipca 2010 r. (k. 22). Uwzględniając przy tym znaczną odległość pomiędzy miejscem zamieszkania stron (W.-S.) Sąd Okręgowy przyjął, iż dla ustalenia niezwłocznego terminu wykonania przez pozwanego świadczenia należy doliczyć okres tygodniowy po otrzymaniu odpisu pozwu. Zatem Sąd Okręgowy przyjął, iż pozwany opóźnia się ze spełnieniem przedmiotowego świadczenia od dnia 3 sierpnia 2010 r. Dlatego też odsetki ustawowe od uwzględnionego roszczenia głównego powódki należą się jej za okres obejmujący tak ustalone opóźnienie. Zatem nie było podstaw do naliczania odsetek ustawowych od dnia 3 marca 2010 r., jak przyjął to Sąd Rejonowy. Tym samym również w omawianym zakresie należało zweryfikować zaskarżony wyrok.

W związku z weryfikacją zaskarżonego wyroku w zakresie roszczenia głównego, wobec żądania apelującego zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Okręgowy uznał, iż zaistniała podstawa także do weryfikacji tego orzeczenia. Na gruncie rozpatrywanej sprawy podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowi przepis art. 100 k.p.c. Sąd Odwoławczy miał przy tym na względzie, iż wartość przedmiotu sporu wynosiła 20.000 zł, a roszczenie główne J. N. zostało uwzględnione co do kwoty 11.215 zł, co oznacza, iż powódka wygrała sprawę w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w 56%. , a pozwany wygrał ją w zakresie 44 %. Koszty procesu powódki wyniosły łącznie 3.417 zł, na które złożyła się opłata od pozwu w wysokości 1000 zł, wynagrodzenie adwokata w wysokości 2.400 zł, które zostało ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Natomiast koszty procesu pozwanego wyniosły w sumie 3.787,80 zł, na które złożyły się poniesione koszty na opinię biegłego w łącznej wysokości 1.370,80 zł, wynagrodzenie adwokata w wysokości 2.400 zł ustalone również na wyżej wymienionej podstawie prawnej oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Uwzględniając stopień w jakim każda ze stron wygrała proces i następnie dokonując wzajemnej kompensacji należnych każdej ze stron kosztów tego postępowania w ocenie Sądu Okręgowego uzasadnionym jest zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 394,73 zł tytułu kosztów procesu.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy uwzględniając częściowo apelację pozwanego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił punkt I i II zaskarżonego wyroku, o czym na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł w punkcie 1 podpunkt a, b wyroku, w pozostałym zaś zakresie apelację oddalił, o czym na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł w punkcie 2 wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w punkcie 3 wyroku. Wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 14.953 zł, a apelacja strony pozwanej okazała się zasadna co do kwoty 3.738 zł (14.953 zł – 11.215 zł), co oznacza iż wygrał on sprawę w postępowaniu apelacyjnym w 25 %, a powódka wygrała ją w pozostałym zakresie. Mając na względzie wnioski stron o zwrot kosztów tego postępowania trzeba wskazać, iż na koszty postępowania apelacyjnego pozwanego złożyła się opłata od apelacji w wysokości 748 zł oraz wynagrodzenie adwokata w wysokości 1200 zł, które zostało ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Natomiast na koszty postępowania apelacyjnego powódki złożyło się wyłącznie wynagrodzenie adwokata w wysokości 1.200 zł, które zostało ustalone także na wyżej wymienionej podstawie prawnej. Uwzględniając stopień w jakim każda ze stron wygrała sprawę w postępowaniu apelacyjnym i następnie dokonując wzajemnej kompensacji należnych każdej ze stron kosztów tego postępowania uzasadnionym jest zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 350 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.